

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VI. Discussus Eusebij locus de Episcopo qui malè vulgò explicatur.
Constantinus dictus ab Eusebio Episcopus communis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

& Imperij Lib. II. Cap. X.

83

diti sunt, qui judicant terram; quando, sicut dicit alibi, ipsi & omnes populi laudant nomen Domini. Hanc potestatem legum ferendarum pro fidei & disciplinae tuitione, summo Christi munere Ecclesiae concessam fuisse, ex eodem psalmo probat Augustinus, Donatistas increpans, qui de latis adversum se ab Imperatore legibus conquerebantur: Vnde ergo presumimus, inquit, si vultis nosse, illum cogitate de quo Propheta pronuntiavit dicens: Adorabunt eum omnes Reges terre, & omnes gentes servient illi. Et ideo hac Ecclesie potestate uitimur, quam ei Dominus & promisit & dedit. Imperatores enim, si in errore essent, quod absit, pro errore suo contra veritatem leges darent &c. Quando autem Imperatores veritatem tenent, pro ipsa veritate contra errorum jubent. Quod quisque contempserit, ipse sibi iudicium acquirit. Nam & inter humines paenaruit, & apud Deum frontem non habebit, qui hoc facere noluit quod ei per cor Regis ipsa Veritas jussit. Ex mox: Si iussiones Regum non pertinent ad predicandam religionem, & sacrificia legis prohibenda; quare ad Editum Regis talia jubentis, etiam ipsis vos (Donatistae) signatis?

V. I. Quare non dubitavit Leo Pontifex
Leonem Imperatorem his verbis alloqui :
Debes incunctanter advertere, regiam potestam tibi non solum ad mundi regim: sed etiam maximè ad Ecclesie presidium esse collatam; ut ausus nefarios comprimendo, & que bene sunt statuta defendas, & veram pacim iis quis sunt turbata restinas. Alibi idem Pontifex profiteretur res humanas alter tutas esse non posse, nisi quae ad divinam confessionem pertinent, & regia & sacerdotalis defendat auctoritas. Quare & Theodosio non solum regium sed etiam sacerdotalem animum inesse gaudet, ob Synodum Ephesinam indicatam, proscriptosque legibus suis haereticos; Et Marcianum Custodem fidei vocat ob perculsum Eu-tycherem.

VII. Solet ad afferendam Principibus
tuenda Ecclesiæ auctoritatem proferri ce-
lebris illa Constantini ad Episcopos ora-
tio , qua illos intra Ecclesiam , se autem
extra Ecclesiam Episcopum constitu-
tum dixit , apud Eusebium. Sed si hæc
probatio in tetricum lectorum incideret ,
reponere posset , verbis Græcis aliam inesse
sententiam ; quæ ad personas , non ad res
ipsas , sit referenda ; ita ut significetur Epi-
scopos eorum curam gerere qui Ecclesiæ ad-
scripti fidem Christianam profiterentur ; se-
vero Gentilium , qui essent extra Eccle-
siam , salutis consulere , sacrificiis pagano-
rum veritis , dominici diei cultu & feriatio-
ne præcepta , etiam ipsis Gentilibus ; quem-
admodum superioribus & sequentibus ca-

pitibus explicuit Eusebius. Quare satius est ab eo argumento abstinere, præsertim cum manifestiora suppetant. Quod si cui illa Episcopi appellatio arrideat, poterit eam tueri Eusebij auctoritate; qui hunc ipsum Constantimum, Episcoporum Synodus à se indicatis interfuisse, atque rerum in deliberationem vocatarum sese participem fecisse, communémque concordiam procurasse scriptis, tanquam *communem Episcopum* à Deo constitutum. Ob eam curam Marciano Augustino acclamatum est à Concilio Chalcedonensi: τῷ ἴερῷ, τῷ βασιλεῖ. *Sacerdoti, Imperatori.* Ecclesiasticorum enim negotiorum statui externo ab illo Principe, quemadmodum à ceteris Principibus Christianis, optimè cautum erat: quorum in eo articulo tanta vigebat auctoritas, ut Socrates scriperit, ab Imperatorum arbitrio, ex quo Christianam fidem amplexi sunt, res ecclesiasticas peperdissent.

VIII. Possem alia quamplurima in eandem sententiam testimonia congerere , quibus probatur ex officio Principibus incumbere ut pacem Ecclesiae tueantur. Sed abstineo à re notissima comprobanda , ut gradum faciam ad ea que sunt remotiora à cognitione vulgi , scilicet ad disquisitionem ordinis quo in fide aut disciplina vindicanda utebantur Principes. Id eleganter explicuit Iustinianus in Libello quem Quinta Synodus sibi oblatum probavit ; ita ut testimonium hinc prolatum & Iustiniani & Quinta Synodi Oecumenicæ dici debeat. Ex eo discimus , emergentes hæreses à Principibus compressas , & pacem Ecclesie constitutam per synodos Episcoporum , quas indixerunt Constantinus , Theodosij ambo , & Marcianus. Sed præterea testatur quæ à synodis definita sunt legibus suis Principes confirmasse : His itaque omnibus per diversa tempora subsecutis , predicti pie recordationis nostri patres , ea que in unoquoque Concilio iudicata sunt , legibus suis corroboraverunt & confirmaverunt & hereticos , qui definitionibus predictorum sanctorum quatuor Conciliorum resisterent & Ecclesiæ conturbare conati sunt , expulerunt.

I X. Cum autem de confirmatione decretorum à Conciliis editorum agitur, distingua sunt ea quae fidem respiciunt ab iis quae de disciplina feruntur. Vis enim eorum quae fidei controversias ex scripturis & antiqua traditione dirimunt, non à Principum sed ab Episcoporum auctoritate pendet; quibus solis pascendas oves, non auctem Cæfari, Christus commisit. Quare solis Episcopis datum est ut de jure cognoscant, scilicet an opinio controversia inter

Eusebius l. 1. de
Vit. Const. cap. 37.
sic ut Knygk
Emperore Ix. 28
regis nuper
etius dicitur
Seb. λεπτοφύλα
ελινηστει.

Conc. Chal, A&G.
V L.

Socrates lib. 5.
Hist. in Procremio.
ἀριστοτελές τε τοῖς
ἰκανοῖς οὐδὲν
μάλιστα πρώτον εἴη
καὶ μάλιστα σπουδαῖον
πατερός τοῦτο τὸν
τετραγωνόν τε τὸν
τετραγωνόν τε τὸν

Conc. v. Collat. t.
Semper studium
fuit orthodoxy &
pius Imperatorius
parvulus nostrarum
pro tempore exor-
tas barecas per
congregationem
religionis suorum
Episcoporum am-
putare, & rella
fidei sincerè pre-
dicata, in pacem
sufflam Dicit Ec-
clesiam cuiuslibet